

**БИР
ФУКЪАРЕ
ВЕ ХАН**

масал

Фукъаре бири ёл устюнде хангъа раст келе къала ве ондан сорай:

— Ханнынъ сарайына къайсы ёлдан кетиле? Ёл узакъмы? — дей.

Хан меракълана ве:

— Ханнынъ сарайы санъа не керек олды? — деп, сорай.

— Ханны кореджек олам.

— Я! Оны корип не япаджакъсынъ?

— Борджкъа пара истейджегим.

— Чокъмы?

— Олгъаны-оладжакъы он бинъ алтын.

— Он бинъ? Э-ей! Я бермесе?

— Бинъге тюшерим.

— Бинъ де чокъ десе?

— Айса юзь олсун, дерим.

— Я, барып, юзь алтын да бермесе?

— Бермесе, бермез даа. Не япаджакъсынъ онъа? Олмаса...

«Атлангъан къара эшегим дёрт баджакъынен бир кереден апайынънынъ бала ятагъына далсын!» деп де, айланыр, юре бериirim.

— Джесаретинъ етмез, япамазсынъ!

— Япарым.

Хан, фукъаренинъ бу джевабына ачувлана да, огюни алмакъ ичюн, шу саат бир айнеджилик тюшюне. Джан сакъларларындан бирине, яваштан, фукъарени сарайгъа озгъармасыны эмир эте де, озю кестирмеден джюйрюгини эвине джельдирте.

Фукъарени ханнынъ хатынъа алып келелер. Хан тахтагъа минген. Къашлары чатыкъ, козю ачувлы, юзю серт. Хан сорай:

— Кимсинъ я сен? — дей.

Фукъаре, озюни аджеми косътерип, ханны танымагъакдан ола.

— Ким олгъанымы тек бир рахметли анам биле эди амма, о заваллы да мен ахмакъкъа буны анълатыр-анълатмаз, джан берди, — деп, джеваплана.

— Манъа не ишнен кельдинъ?

— Борджкъа пара истейджек олам.

— Чокъмы?

— Ёкъ, олгъаны-оладжагъы он бинъ алтын!

— Он бинъ? Э-ей! Меним о къадар парам ёкъ!

— Мен бинъге де къаиль олурым!

— Амма мен бинъни де берамам!

— Айса юзъ алтын олсун!

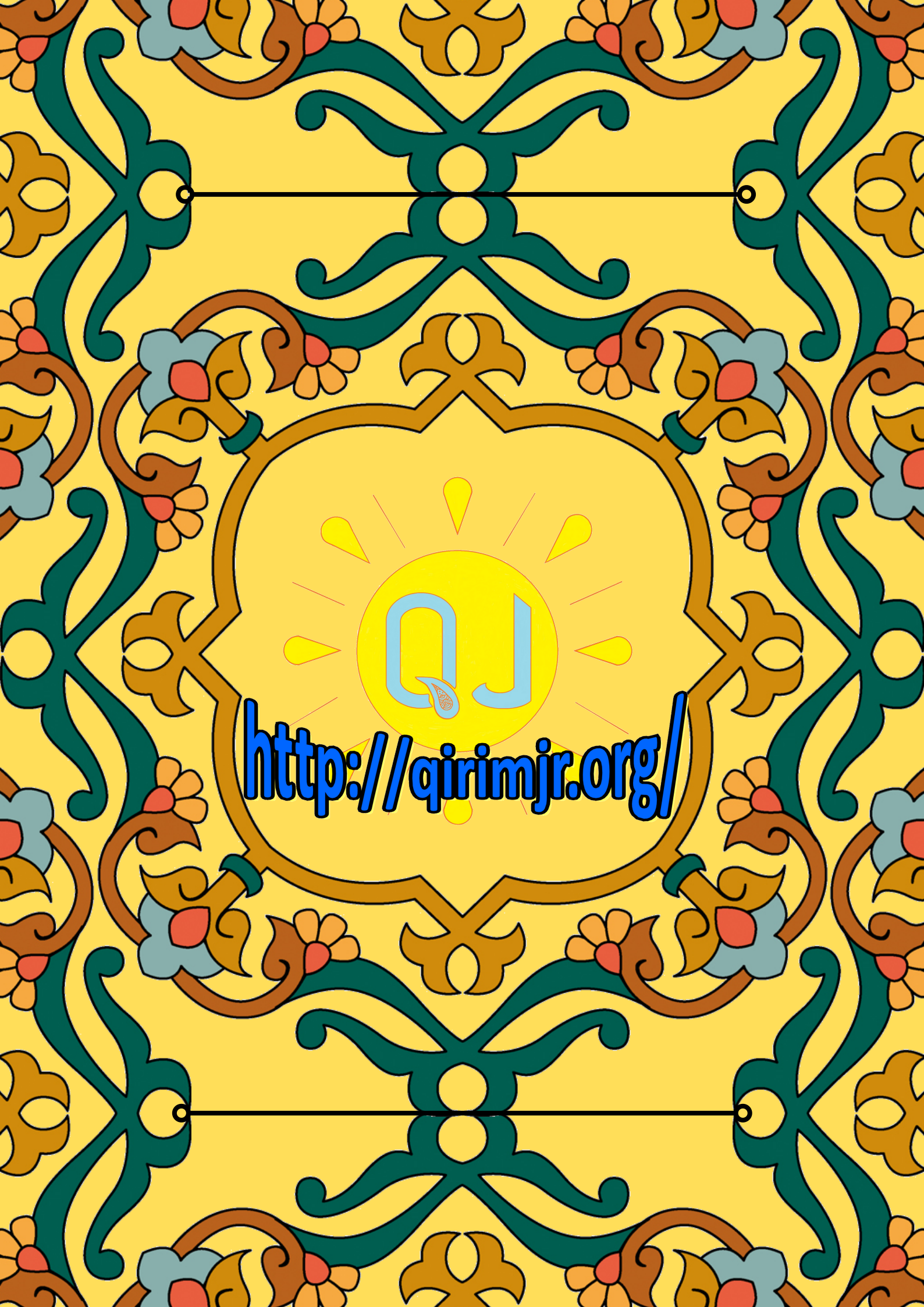
— Юзю де ёкъ.

— Ёкъ, дейсиз, э? Олмаса, олмаз даа.

Чаре не? Лякин эр алда, бильмиш олунъыз, ханым султаным, меним къара эшегим сарайынъыз алдында, дёрт баджагынен бир кереден бала ятакъкъа далайым, деп тура.

Бойлеликнен усуллы, акъыллы фукъаре, дегенини этиб, сёзюнинъ саиби олуб чыкъкъан. Лякин шу фукъареге бир иш кесейим деп тахтына минген хангъа, ачувыны юттип, богъулмакъдан башкъа ич бир чаре къалмагъан.

BİR
FUQARE
VE HAN
masal

Fuqare biri yol üstünde hanğa rast kele qala ve ondan soray:

— Hanniñ sarayına qaysı yoldan ketile? Yol uzaqmı? — dey.

Han meraqlana ve:

— Hanniñ sarayı saña ne kerek oldı? — dep, soray.

— Hannı körecek olam.

— Ya! Onı körip ne yapacaqsıñ?

— Borcqa para isteycegim.

— Çoqmı?

— Olğanı-olacağı on biñ altın.

— On biñ? E-yey! Ya bermese?

— Biñge tüşerim.

— Biñ de çoq dese?

— Aysa yüz olsun, derim.

— Ya, barıp, yüz altın da bermese?

— Bermese, bermez daa. Ne yapacaqsıñ oña? Olmasa...

"Atlanğan qara eşegim dört
bacağınen bir kereden
apayıñnñ bala yatağına dalsın!"
dep de, aylanır, yüre beririm.

— Cesaretiñ yetmez, yapamazsıñ!

— Yaparım.

Han, fuqareniñ bu cevabına
açuvlana da, ögünü almaq içün,
şu saat bir aynecilik tüşüne.
Can saqlarlarından birine,
yavaştan, fuqareni sarayğa
ozğarmasını emir ete de, özü
kestirmeden cüyrüğini evine
celdirte.

Fuqareni hannıñ hatıña alıp keleler. Han tahtağa mingen. Qaşları çatıq, közü açuvlı, yüzü sert. Han soray: — Kimsiñ ya sen? — dey.

Fuqare, özünü acemi kösterip, hannı tanımağakdan ola.

— Kim olğanımı tek bir rahmetli anam bile edi amma, o zavallı da men ahmaqqa bunı añlatır-añlatmaz, can berdi, — dep, cevaplına.

— Maña ne işnen keldiñ?

— Borcqa para isteycek olam.

— Çoqmı?

— Yoq, ölganı-olacağı on biñ altın!

— On biñ? E-yey! Menim o qadar param yoq!

— Men biñge de qail olurım!

— Amma men biñni de beramam!

— Aysa yüz altın olsun!

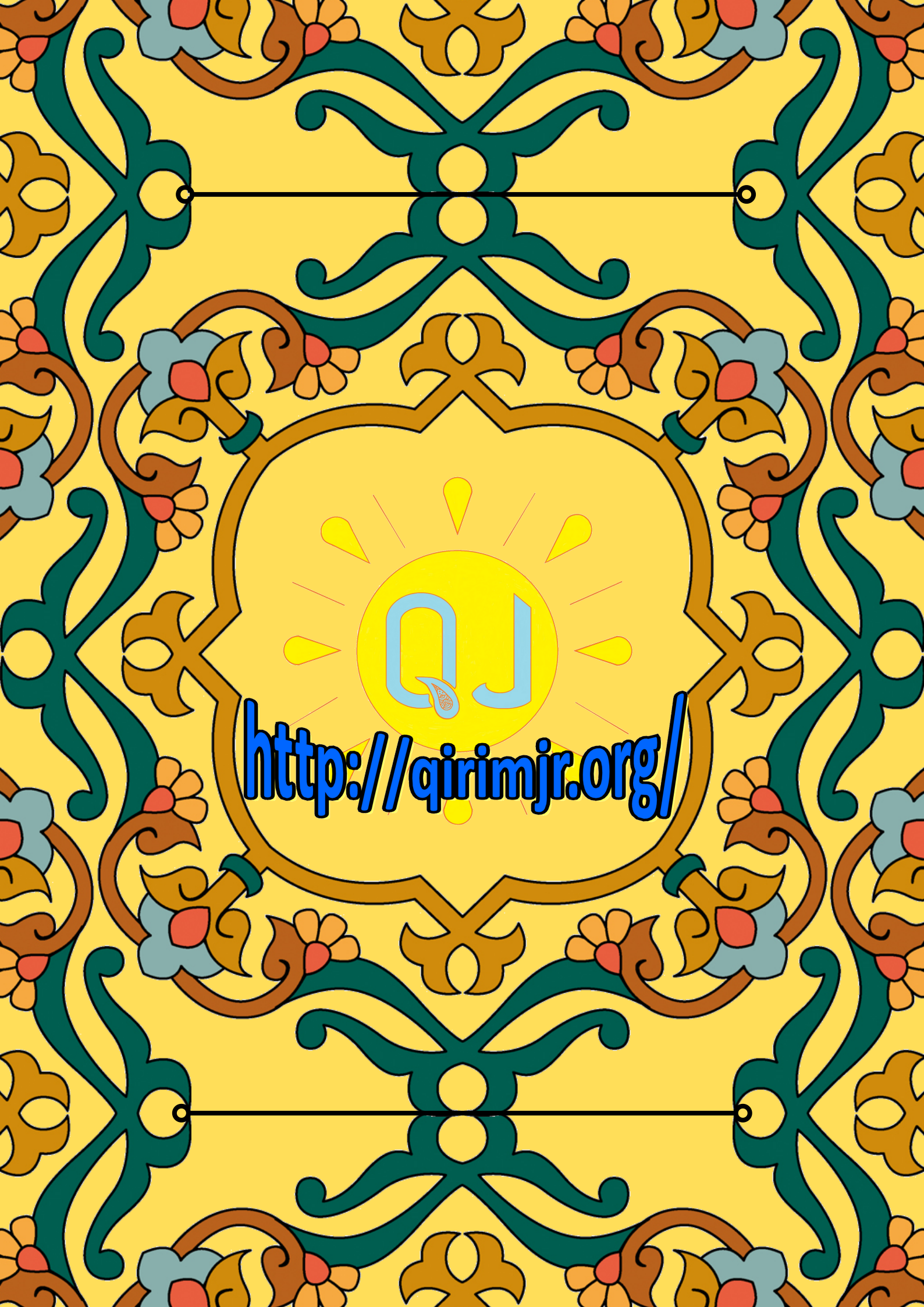
— Yüzü de yoq.

— Yoq, deysiz, e? Olmasa, olmaz daa.

Çare ne? Lâkin er alda, bilmiş oluñız, hanım sultanım, benim qara eşegim sarayıñız aldında, dört bacagınen bir kereden bala yataqqa dalayım, dep tura.

Böyleliknen usulı, aqılh fuqare, degenini etib, sözünüñ saibi olub çıqqan. Lâkin şu fuqarege bir iş keseyim dep tahtına mingen hanğa, açuvını yuttip, boğulmaqdan başqa iç bir çare qalmağan.

<http://qirimjr.org/>